

RIIKLIK

TEATER

ESTONIA

Esietendus 18. mail 1948

MUSTLAPARUN

Joh. Strauss'i operett 3 vaatuses (5 pildis)

ENSV teen. kunstniku Andres Särevi ja Eino Uuli ümbertöötatud libreto
 Lavastusplaan: ENSV teen. kunstnik Agu Lüüdik Muusikajuht: Tiiu Targama
 Näitejuht: Eino Uuli Koorid: Tiiu Targama
 Lavakujundus: ENSV teen. kunstitegelane prof. Tantsud: Anna Ekston
 Voldemar Haas ja Lembit Rosa Parukad ja grimm: Valdur
 Kostüümid: Leida Klaus ja Lembit Rosa Tohera, Valentina Krasnova

TEGELASED:

Kálmán Zsupán, „Seavürst“	• Ott Raukas
Arsena, tema tütar	• Linda Selistemägi
Sándor Barinkay, poliitilise põgeniku koju naasnud poeg	• Milli Rebane
	• Georg Ots
	• Vootele Veikat
Saffy, mustlastüdruk	• ENSV teen. kunstnik
	• Elsa Maasik
	• ~~Meta Kodanpork~~
Ottokar, vaesestunud aadlik	• Paul Mägi
	• Enno Eesmaa
Istvan, Barinkay sõber	• Endel Pärn
Krahv Zoltan Carnero, elukunstnik	• Hugo Malmsten
Czipra, vana mustlaseit	• Madli Poola
Mirabella, Zsupáni majapidaja	• Leida Soom
Homonay, Ungari vabariigi kindral	• Sophie Sooäär
	• Jaan Johanson
Kohtunik	• Ants Aasmaa
Rittmeister Andrady	• Agu Tali • Johannes Kepp
Pali, vana mustlane	• Vello Viisimaa • Vaeter Pallupuu
Ferko	• Ahto Haabjäv
Andras, Zsupáni teener juba Barinkay ajast	• Ilmar Kuusemets
	• Aleksander Larin

Konfereerijad: Astrid Lepa, Johannes Kepp ja August Mihklisoo

Mustlased, husaarid, marketendid, tantsijad

Aeg: 1849. a.

Hind 50 kop.

TANTSUDE JÄRJESTUS:

1. pilt: Mustlastants — Ia Eberlein, Aino Ebraus, Eike Joasoo, Ida Kongas, Hilja Liiv, Margarita Monakova, Galina Trapski, Dagmar Trimm, Armin Alla, Anatoli Hanson, Hans Nieländer, Ilmar Silla, Johannes Viirg.
4. pilt: Csárdas — Leida Joonson, Aino Oinas, Asta Olo, Elga Rips, Aasa Tammur, Virve Viires, Armin Alla, Garibaldi Kivisalu, Vladimir Radin, Rein Ranniku, Ilmar Silla, Erich Ülevain.
5. pilt: Csárdas — solistina Lia Vink või Vera Leever ja Johannes Viirg; Erika Määrits, Asta Ots, Anatoli Hanson, August Riismann ja rühm.

„MUSTLASPARUNI“ SISU.

Esimene vaatus.

1. pilt: Mustlaslaager Barinkayde lossi läheduses. Eksinuna ööpimeduses sattuvad laagrisse Sandor Barinkay ja tema sõber Istvan. Mõlemad on poliitiliste põgenikkudena alles äsja vabasse Ungarisse tagasi pöördunud. Mustlased kohitavad neid alul umbusklikult, ent hiljem, kui selgub Sandor Barinkay isik, teevad nad Barinkayle ettepaneku jääda mustlaste pealikuks nagu seda oli ka vanaparun s. t. Sandori isa. Barinkay võtab ettepaneku vastu, lubab minna Budapesti oma pärandusasju vormistama ja töötab oma maasse peidetud varanduse ohverdada noorele vabariigile, väikeseks nurgakivi, kodumaa hüvangule nagu ta seda ise väljendab.

Samas kohtab ta ka oma saatust, mustlasetar Saffy näol. Armastus esimesest silmapilgust vallutab mõlemat ja suure armastusduetiga lõpebki esimene pilt.

2. pilt viib meid „seavürst“ Kalman Zsupáni juurde. Barinkay de mõis anti Austria valitsuselt sellele mehele pärast vanaparun Barinkay maalt väljasaatmist — seakarjamaaks. Ja seal ta nüüd elabki oma Viini pansionis kasvatuses saanud tütre Arsena, samuti Viinist kaasavõetud majapidajanna Mirabellaga, kasvatades sigu, ekspluaatorides Barinkayde maid ja endiseid alluvaid, unistades aadlitüülist ja kapitali kasvamisest. Aadlitüüli osas otsustab ta oma tütre panna mehele ja nimelt vaesestunud parunite võsule Ottokarile, kes ennast Zsupáni juures elatab sekretäri ametist. Ottokari asemikuks saab saatuse vallatuse tahtel — Istvan.

Pildi finaaliks saabub kohale Barinkay, koos Ungari ülemkohtu esindaja ja selle voliniku krahv Garneroga. Barinkay päranduspaberid on korraldatud ja ta on õigustatud oma mõisa kätte saama.

Ent Zsupán ei mõtlegi seda rahulikult teel kätte anda. Alul pakub ta Barinkayle kompromissiks oma tüdruku Arsenat, hoolimata lubadusest Ottokarile, spekulatsioonides mõisa säilitamisele Barinkay väimeheks olles. Ent Barinkay jääb truuks Saffyle, hülgab Zsupáni ettepaneku ja läheb koos mustlastega. Tema viimased sõnad: „Olgu siis nii, hra Kalman Zsupán — vägivaldaga ma teilt midagi võtma ei hakka!“ ennustavad konflikti mõlema vahel. Sellises õhkkonnas lõpeb esimene vaatus.

Teine vaatus.

3. pilt: Istvan on ennast ülihästi sisse seadnud Zsupáni juures. Soe sõprus Mirabellaga tasub end ära lisaportsjonite näol seavürsti söögisedelilt ja tema valvas silm kogub tähelepanekuid Zsupáni isiku kohta. Selles suunas aitab teda ka Mirabella, kelle käest Istvan kuulebki, et Zsupán on tegelikult Austria päritoluga seikleja Karl Schumacher. Zsupán ise peab krahv Garneroga (kes isiklikult haistab kasu ja karjääri võimalusi „seavürsti“ tutvust) plaane, kuidas Barinkayle kõikaid kodaraisse veeretada. See plaan leitaksegi. Ühtlasi pakub Zsupán oma tütre Arsena Garnerole naiseks, tasuks Garnero abi eest. Ottokar heidetakse lihtsalt üle parda ja kihluspidu peetakse ära.

Vahepeal puhkeb aga jällegi sõda Austria ja noore Ungari vabariigi vahel ja kuna Zsupánil pole mingit

TANTSUDE JÄRJESTUS:

1. pilt: Mustlastants — Ia Eberlein, Aino Ebraus, Eike Joasoo, Ida Kongas, Hilja Liiv, Margarita Monakova, Galina Trapski, Dagmar Trimm, Armin Alla, Anatoli Hanson, Hans Nieländer, Ilmar Silla, Johannes Viirg.
4. pilt: Csárdas — Leida Joonson, Aino Oinas, Asta Olo, Elga Rips, Aasa Tammur, Virve Viires, Armin Alla, Garibaldi Kivisalu, Vladimir Radin, Rein Ranniku, Ilmar Silla, Erich Ülevain.
5. pilt: Csárdas — solistina Lia Vink või Vera Leever ja Johannes Viirg; Erika Määrts, Asta Ots, Anatoli Hanson, August Riismann ja rühm.